

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гзз 24/05
26.04.2005. година
Београд

Р. 134/05

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Слободана Дражића, председника већа, Власте Јовановић, Јелене Боровац, мр. Љубице Јеремић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене ББ, чији је пуномоћник БВ, адвокат, ради развода брака, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Гти. 3689/04 од 23.12.2004. године, подигнутог против решења Општинског суда у Краљеву П 1298/04 од 7.10.2004. године и решења Округног суда у Краљеву Гж 1402/04 од 4.11.2004. године, и решавајући о предлогу тужене за делегирање другог надлежног суда за поступање у овој парници у седници одржаној 26.4.2005. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ решење Општинског суда у Краљеву П 1298/04 од 7.10.2004. године и решење Округног суда у Краљеву Гж 1402/04 од 4.11.2004. године, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ предлог тужене за делегирање другог стварно надлежног суда за поступање у овој правој ствари.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Општинског суда у Краљеву П 1298/04 од 7.10.2004. године, усвојена је привремена мера и малолетни син странака ВВ поверен је на негу, чување и васпитавање оцу-тужиоцу АА. Одлучено је да ће привремена мера важити до правноснажног окончања парнице и да жалба не задржава извршење решења.

Решењем Округног суда у Краљеву Гж 1402/04 од 4.11.2004. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено првостепено решење.

Против наведених решења Републички јавни тужилац је подигао захтев за заштиту законитости Гт. I бр.3689/04 од 23.12.2004. године због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У поднеску од 22.11.2004. године тужена је предложила да Врховни суд Србије у смислу члана 68. ЗПП, делегира други стварно надлежан суд који би поступао у наведеној парници.

Испитујући побијана решења у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца основан.

У поступку је утврђено да су странке закључиле брак __.1997. године у ГГ, из ког брака имају заједничког сина, малолетног ВВ, рођеног __. године. Брачна заједница је фактички престала у јесен 2003. године услед поремећених односа, а пре тога је брачна заједница функционисала на релацији ГГ-Београд јер је тужена имала стално запослење у Београду. Оба родитеља су била ангажована око подизања малолетног детета, који је периодично боравио и у ГГ и у Београду, а сада живи са туженом њеном мајком у Београду, где похађа __ разред основне школе. Нижестепени судови су нашли да је у интересу малолетног детета да буде поверено на негу, чување и васпитавање оцу-тужиоцу АА.

У захтеву за заштиту законитости се основано наводи да је овакво правно становиште нижестепених судова за сада преурањено и неприхватљиво. По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право (члан 125. и 130. Закона о браку и породичним односима) када су одлучили да се малолетни ВВ, син парничних странака, повери на чување и васпитавање оцу-тужиоцу. Овакву одлуку судови темеље искључиво на налазу и мишљењу вештака, клиничког психолога ДД, која налази, између осталог, да је малолетни ВВ у потпуности идентификован са оцем и да тежи да развија особине личности идентичне очевим.

Међутим, у току поступка изведени су докази прибављањем мишљења Центра за социјални рад у ГГ и Центра за социјални рад у Београду-Општина ЋЋ, а да при томе у образложењу побијаних решења судови нису дали оцену напред изведених доказа, у смислу да ли исте прихватају или не, па се у захтеву за заштиту законитости основано указује да је тиме учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 14. ЗПП.

Наиме, мишљења наведених центара за социјални рад и вештака-клиничког психолога су у супротности у

погледу предлога о поверавању малолетног детета на чување и васпитавање. По мишљењу Центра за социјални рад Београд-Општина ТТ, малолетно дете треба поверити туженој као мајци, а по мишљењу вештака-психолога малолетно дете треба поверити тужиоцу као оцу, док по мишљењу Центра за социјални рад у ГГ треба прибавити извештај института за ментално здравље у Београду, како би се на прави начин добио увид у интерес детета.

Код оваквог стања ствари, и по оцени Врховног суда одлуке нижестепених суда да се син странака малолетни ВВ, повери на чување и васпитавање оцу - за сада су преурађене и неприхватљиве, јер су судови погрешно применили материјално право, односно одредбе члана 125. и 130. Закона о браку и породичним односима, на што се основано указује у захтеву за заштиту законитости.

Врховни суд налази да се нижестепене одлуке заснивају на погрешној примени материјалног права због чега чињенично стање није правилно и потпуно утврђено.

Одредбом члана 125. Закона о браку и породичних односима предвиђено је да ће суд у брачном спору одлучити о чувању и васпитавању малолетне деце странака. Ако се родитељи о томе нису споразумели или ако њихов споразум не одговара интересима деце, суд ће пошто прибави мишљење и предлог органа старатељства и испита све околности, одлучити да ли ће деца остати на чувању и васпитању код једног родитеља или ће нека остати код мајке, а друга код оца или ће пак бити поверена неком трећем лицу или организацији. Одредбом члана 130. истог закона је прописано да је суд дужан да на погодан начин испита све околности које су од значаја за правилан духовни, физички развој и васпитавање детета и да се приликом доношења одлуке руководи првенствено интересима детета.

Дакле, при одлучивању о поверавању малолетне деце на чување и васпитавање, суд је дужан да испита све околности објективне природе (економске, стамбене и имовинске услове) као и околности субјективног значаја (узраст детета, однос родитеља према детету, њихове емоционалне односе, досадашњу негу и бригу око детета и др), процењујући и у њиховој повезаности и укупности, имајући при том у виду искључиво интерес детета, као релевантну околност за доношење одлуке.

У конкретној ситуацији, мишљења центара за социјални рад као и мишљење вештака-психолога у супротности су у погледу предлога о поверавању малолетног детета, па је у том правцу потребно затражити процену Института за ментално здравље у Београду, како би се утврдиле све околности које су од значаја, за правилан духовни и физички развој и васпитавање детета.

Из наведених разлога, на основу члана 408. у вези члана 395. став 2. ЗПП, Врховни суд је укинуо побијана решења и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући основаност предлога тужене за делегирање другог стварно надлежног суда за поступање у овој правној ствари, Врховни суд је нашао да нема места примени члана 68. ЗПП, јер наводи у предлогу тужене не представљају разлоге који би оправдавали тражену делегацију.

Са изложеног, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Председник већа- судија

Слободан Дражић, с.р.

За тачност отправка

дц